

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

24 червня 2021 р.

Київ

№ 390-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Управління економіки Конотопської міської ради, яке надійшло на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 44078 (вх. № 1763-ПДД/1 від 25.09.2020), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 05.01.2021 № 09/1-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/1-21-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали Справи та подання з попередніми висновками від 15.06.2021 № 500-26.15/1-21-ДД/289-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 44078 (вх. № 1763-ПДД/1 від 25.09.2020) Управління економіки Конотопської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Листом від 09.10.2020 № 500-29/09-13719 Антимонопольним комітетом України Повідомлення залишено без руху та запитано додаткову інформацію. Надавачем було надано додаткову інформацію до Повідомлення, яка надійшла на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних б/н (вх. № 1842-ПДД/4 від 09.11.2020), б/н (вх. № 1850-ПДД/4 від 12.11.2020) та 46899 (вх. № 1852-ПДД/1 від 13.11.2020).
- (3) За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 05.01.2021 № 09/1-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/1-21-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) від 06.01.2021 № 500-29/09-146 надіслано копію розпорядження на адресу Управління економіки Конотопської міської ради. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у

зв'язку з розглядом справи про державну допомогу. Відповідних заперечень та зауважень щодо опублікованого повідомлення про надання державної допомоги до Комітету не надходило.

- (4) Комітет листом від 11.01.2021 № 500-29/09-193 надіслав вимогу про надання додаткової інформації. Конотопською міською радою було надано додаткову інформацію до Справи, яка надійшла на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 52091 (вх. № 55-ПДД/4 від 03.02.2021), а також листами, зокрема від 13.05.2021 № 91 (вх. № 5-01/6401 від 13.05.2021), від 17.05.2021 № 92 (вх. № 5-01/6671 від 19.05.2021), від 31.05.2021 № 102 (вх. № 5-01/8352 від 16.06.2021) та від 04.06.2021 № 107 (вх. № 5-01/8358 від 16.06.2021).

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (5) Управління економіки Конотопської міської ради (далі – Надавач) (41600, м. Конотоп, Сумська обл., пр. Миру, 8, ідентифікаційний код юридичної особи 02739413).

2.2. Отримувач підтримки

- (6) Комунальне підприємство «Конотопське трамвайне управління» (далі – КП «КТУ», Підприємство) (41608, м. Конотоп, Сумська обл., вул. Успенсько-Троїцька, 120, ідентифікаційний код юридичної особи 03328557).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (7) Метою (ціллю) підтримки є:
- оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвиток інфраструктури міського транспорту, забезпечення сталого функціонування Підприємства;
 - забезпечення стабільної та ефективної роботи КП «КТУ» на території міста Конотоп, його беззбиткового функціонування для належного забезпечення якісного надання послуг з перевезення пасажирів громадським транспортом, підвищення ефективності та надійності функціонування електричного та автомобільного транспорту.

2.4. Очікуваний результат

- (8) Очікуваним результатом є:
- підвищення рівня задоволення потреби громадян міста у якісних та безпечних перевезеннях пасажирів міським громадським транспортом, що здійснюється КП «КТУ»;
 - створення сприятливого середовища для розвитку КП «КТУ» щодо надання якісних та безпечних послуг з перевезення громадським транспортом мешканцям та гостям міста Конотоп;
 - підвищення рівня технічного оснащення Підприємства та ефективності його роботи з впровадженням енергозберігаючих технологій;
 - оновлення, капітальний ремонт та реконструкція електротранспорту, колійної та контактної мережі;
 - капітальний ремонт і реконструкція депо, виробничих та адміністративних будівель;
 - забезпечення доступності транспортних послуг для усіх верств населення;

- поліпшення показників надійності роботи вузлів та агрегатів рухомого складу, забезпечення виконання планових завдань з випуску трамваїв на лінію та задоволення потреб населення міста у перевезенні міським громадським транспортом;
 - підвищення ефективності та якості транспортних послуг, зменшення екологічного навантаження на навколишнє середовище;
 - поліпшення комфортності та безпеки перевезення пасажирів громадським транспортом з дотриманням стандартів якості транспортних послуг;
 - зменшення енерговитрат за рахунок встановлення енергозберігаючого обладнання та впровадження енергозберігаючих заходів.
- (9) Надання державної підтримки КП «КТУ» надасть можливість реалізувати заходи програми розвитку та забезпечення діяльності КП «КТУ» на 2021-2025 роки, в результаті чого, Підприємство матиме можливість:
- покращити якість надання послуг з перевезення пасажирів громадським транспортом;
 - розширити перелік послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (10) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (11) Закон України «Про міський електричний транспорт».
- (12) Закон України «Про автомобільний транспорт».
- (13) Проект рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2021 – 2025 роки» (далі – Програма).

2.6. Форма підтримки

- (14) Поповнення статутного капіталу.

2.7. Обсяг підтримки

- (15) Загальний обсяг підтримки – 225 682 000 грн, з них:
- 2021 рік – 57 245 100 грн;
 - 2022 рік – 54 906 300 грн;
 - 2023 рік – 44 296 500 грн;
 - 2024 рік – 35 721 900 грн;
 - 2025 рік – 33 512 200 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (16) З 01.01.2021 по 31.12.2025.

3. ПОЄДНАННЯ ФОРМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

- (17) Рішенням Комітету від 17.04.2018 № 194-р визнано, що державна підтримка у формі:
- фінансової підтримки на забезпечення основної діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління»: виплата заробітної плати, сплата податків і

зборів на заробітну плату, та оплату спожитої електроенергії, що виділяються на підставі Закону України «Про міський електричний транспорт»;

- поповнення статутного капіталу комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на оновлення основних фондів, матеріально-технічної бази та збереження і розвиток інфраструктури, що виділяються на підставі проекту програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2018 – 2020 роки, на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 139 130,0 тис. грн, **не є державною допомогою** відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. УМОВИ НАДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

- (18) Послуги пасажирських перевезень комунальним транспортом це послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (19) Громадський пасажирський транспорт – найважливіша складова транспортного обслуговування населення. Рухливість основної частини населення, що проживає в міських районах, забезпечує громадський транспорт. Правильна організація пасажирських перевезень є невід'ємною частиною інфраструктури сучасного міста. Життя великих міст без пасажирського транспорту неможливе, тому й виникли великі міста завдяки розвитку громадського транспорту. Основна роль транспорту загального користування – забезпечення стійкого розвитку міста. Зокрема, порівняно з індивідуальним транспортом, громадський транспорт істотно підвищує безпеку перевезень і забезпечує значне заощадження природних і фінансових ресурсів.
- (20) Конотоп є містом обласного значення у Сумській області. Населення міста становить близько 89,3 тис. осіб. Внутрішній поділ території охоплює 9 житлових та промислових районів, що зумовлює необхідність функціонування комунального громадського транспорту. Міська маршрутна мережа на сьогоднішній день складається з 3 трамвайних та 19 автобусних маршрутів. В середньому щоденно на маршрутній мережі працює 10 трамваїв та 35 автобусів різного класу. Кількість пасажирського транспорту та існуюча маршрутна мережа в цілому задовольняють потреби населення міста в перевезеннях.
- (21) Наразі, пасажирські перевезення у місті здійснюються одним комунальним підприємством та 7 приватними перевізниками, які на даний момент не в змозі в повному обсязі забезпечити якість наданих послуг. Єдиним перевізником у місті Конотоп, яким надаються послуги з перевезення міським електротранспортом, є КП «КТУ». На долю Підприємства припадає близько 60 % загального обсягу міських пасажирських перевезень.
- (22) Транспортна інфраструктура КП «КТУ» включає такі об'єкти міського електротранспорту: рухомий склад: трамвайні вагони – 20 од., спеціальні вагони (снігоочисники) – 2 од.; трамвайна колія – 27,8 км; контактна мережа – 27,8 км; тягові підстанції – 3 од.; трамвайне депо – 1 од.; приміщення диспетчерської служби – 1 од.
- (23) Аналіз стану міських пасажирських перевезень в місті Конотоп показав, що задоволення потреби у впорядкованій системі громадських перевезень з оптимальною мережею маршрутів, забезпечення рівного доступу громади до пасажирських перевезень на проблемних маршрутах та забезпечення комфортабельним та зручним

громадським транспортом є нагальною та соціальною необхідністю, вирішення якої гостро постає перед територіальною громадою міста Конотопа.

- (24) Фінансові можливості КП «КТУ» не дозволяють вчасно проводити необхідний ремонт наявної матеріальної бази. Без належної фінансової підтримки неможливе ефективне функціонування електротранспорту в місті. Саме на вирішення цих проблем спрямована дана Програма.
- (25) Ефективне функціонування електротранспорту має як економічне так і велике соціальне значення, оскільки від його роботи залежить рівень задоволення щоденних потреб у перевезеннях широких верств населення.
- (26) Для надання населенню якісних і безпечних транспортних послуг необхідним є забезпечення системного та програмного підходу до вирішення проблемних питань електротранспорту, таких як оновлення рухомого складу, відновлення його технічного ресурсу, підтримання у належному технічному стані контактної мережі, трамвайної колії тощо, а також створення оптимальної, зручної мережі міських маршрутів громадського транспорту з пріоритетом електротранспорту.
- (27) Виходячи з реального стану господарства КП «КТУ», до основних проблем, на вирішення яких спрямована Програма, слід віднести:
- високий рівень зношеності основних фондів, контактної та колійної мереж;
 - застарілий рухомий склад, відсутня динаміка нарощування його кількості;
 - незадовільний стан адміністративних та виробничих будівель;
 - не враховані потреби громадян з обмеженими фізичними можливостями;
 - недоступність громадського транспорту для маломобільних верств населення;
 - відсутність або незначна кількість інвестицій, вкладених у прогресивні технології;
 - незадовільний фінансовий стан підприємства, обмеженість у нього обігових коштів.
- (28) Відповідно до Статуту Підприємства, затвердженого рішенням Конотопської міської ради 7 скликання (39 сесія) від 23.07.2020 б/н (далі – Статут), засновником КП «КТУ» є Конотопська міська рада.
- (29) Відповідно до пункту 4.1 розділу 4 Статуту метою Підприємства є задоволення потреб населення міста в пасажирських перевезеннях та інших послугах.
- (30) Відповідно до пункту 4.2 розділу 4 Статуту основними напрямками діяльності Підприємства, зокрема, є надання послуг з перевезення пасажирів наземним електричним та автомобільним транспортом.
- (31) Відповідно до пункту 5.1 розділу 5 Статуту майно КП «КТУ» є комунальною власністю та належить йому на праві повного господарського відання.
- (32) Кошти місцевого бюджету мають цільове призначення та спрямовуються виключно на реалізацію заходів Програми, а саме: оновлення та капітальний ремонт електро- та автотранспорту, трамвайних колій, контактних мереж, тягових підстанцій, адміністративно-виробничих приміщень.
- (33) Державна підтримка спрямовується на:

№ з/п	Зміст заходу	Фінансування, грн				
		2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
1. Електротранспорт						
1.1	Капітальний ремонт трамвайних вагонів їх вузлів та механізмів	1 800 000	1 800 000	-	-	-
1.2	Реконструкція та капітальний ремонт трамвайних колій	8 700 000	12 000 000	12 000 000	7 000 000	3200,0
1.3	Оновлення /придбання рухомого рейкового складу (в т.ч. через внесок у статутний капітал)	4 740 000	5 000 000	5 000 000	-	-
1.4	Проведення капітального та поточного ремонту виробничих, службово-технічних та адміністративних будівель Підприємства	463 000	3 500 000	-	-	-
1.5	Придбання спеціальної техніки та обладнання (в т.ч. через внесок у статутний капітал)	1 800 000	1 700 000	2 000 000	-	-
1.6	Відновлення технічного ресурсу. Придбання матеріалів, запасних частин, механізмів, пристроїв та обладнання для проведення поточного та капітального ремонту електротранспорту, трамвайних колій, контактної мережі та тягових підстанцій	10 736 700	6 808 300	5 578 500	7 793 900	8 184 200
1.7	Фінансова підтримка на здійснення поточних видатків діяльності Підприємства, в тому числі:					
	- на виплату заробітної плати з нарахуваннями	13 050 000	13 620 000	14 390 00	15 200 000	16 000 000
	- на оплату електроенергії	5 000 000	5 050 000	5 100 000	5 500 000	5 900 000
	Всього:	46 289 700	49 378 300	44 068 500	35 493 900	33 284 200
2. Автотранспорт						
2.1	Придбання автотранспорту для забезпечення пасажирських перевезень в місті (в т.ч. через внесок у статутний капітал)	10 400 000	5 200 000	-	-	-
2.2	Відновлення технічного ресурсу. Придбання матеріалів, запасних частин, механізмів, пристроїв та обладнання для проведення поточного та капітального ремонту автотранспорту	100 000	100 000	-	-	-
	Всього:	10 500 000	5 300 000	-	-	-
3. Збереження і розвиток інфраструктури						
3.1	Встановлення та облаштування зупинок громадського транспорту	455 400	228 000	228 000	228 000	228 000
	Всього по усіх заходах	57 245 100	54 906 300	44 296 500	35 721 900	33 512 200

- (34) Частка ринку КП «КТУ» від діяльності в галузі надання послуг з перевезення пасажирів міським електротранспортом становить 100 %. Послуги з перевезення пасажирів міським автомобільним транспортом з грудня 2018 року не надаються у зв'язку із відсутністю транспортних засобів. У місті Конотоп існує проблема в забезпеченні

транспортним сполученням окремих віддалених районів, від обслуговування яких відмовляються приватні перевізники, що може бути вирішена за рахунок придбання комунального автомобільного транспорту. З грудня 2018 року обслуговування 2 проблемних міських автобусних маршрутів не здійснюється у зв'язку із відсутністю пропозицій при неодноразовому проведенні конкурсів з визначення перевізників, що спричиняє значні незручності мешканцям та створює соціальну напругу в місті Конотоп. Водночас, КП «КТУ» не має можливості взяти участь у конкурсі у зв'язку із відсутністю транспортних засобів. Тому оновлення автотранспортного парку Підприємства є на сьогодні нагальним для забезпечення життєдіяльності міста.

- (35) Відповідно до інформації, отриманої від Надавача, Виконавчий комітет Конотопської міської ради (що є організатором перевезень на міських автобусних маршрутах загального користування) неодноразово оголошував конкурс на визначення перевізників на міських маршрутах: № 1-А «вул. Рябошапка – завод ТОВ «Мотордеталь-Конотоп» (кільцевий через вул. Братів Лузанів) та № 9 «3-я школа – вул. Сарнавська» (через 9 школу), однак перевізників не визначено у зв'язку із відсутністю пропозицій. На даний час до проблемних маршрутів додався ще один: маршрут № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників».
- (36) Надавач зазначив, що згідно з договором від 06.11.2018 б/н про здійснення перевезень на міських автобусних маршрутах, перевезення пасажирів на автобусному маршруті № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників» здійснювались фізичною особою-підприємцем Ващенком С. М., який 08.10.2020 повідомив Виконавчий комітет Конотопської міської ради про дострокове розірвання договору щодо здійснення перевезень на цьому автобусному маршруті. 26.10.2020 фізична особа-підприємець Ващенко С. М. не витримавши термін 60 днів припинив обслуговування автобусного маршруту № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників».
- (37) З метою врегулювання питання забезпечення мешканців району вул. Гастелло та вул. Залізнична транспортним сполученням з центром міста та місцями розташування основних інфраструктурних та соціальних об'єктів життєзабезпечення, а також недопущення соціальної напруги в місті Конотоп, Виконавчим комітетом Конотопської міської ради були прийняті наступні рішення:
- 23.11.2020 № 249 «Про оголошення конкурсу з перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міських маршрутах загального користування № 1-А, № 8, № 9, № 16» (конкурс не відбувся у зв'язку із відсутністю пропозицій);
 - 23.11.2020 № 247 «Про призначення тимчасового перевізника на автобусному міському маршруті № 16». Даним рішенням було визначено тимчасовим перевізником фізичну особу-підприємця Слотіна Е. Ю. на підставі його звернення (договір був розірваний достроково в односторонньому порядку за ініціативою перевізника 04.01.2021);
 - 01.03.2021 № 79 «Про призначення тимчасового перевізника на автобусному міському маршруті № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників». Даним рішенням було визначено тимчасовим перевізником КП «КТУ» на період з 01.03.2021 до визначення переможця конкурсу з перевезення по даному маршруту, але не більше трьох місяців.
- (38) Зокрема, район вул. Гастелло та вул. Залізничної є віддаленим з одноповерховою забудовою та малонаселений. Основною причиною розірвання договорів на здійснення перевезень на міському автобусному маршруті № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників», вищезгаданими перевізниками, зазначалось різке зниження пасажиропотоку та нерентабельність перевезень.

- (39) КП «КТУ» здійснює свою діяльність із перевезення пасажирів автомобільним громадським транспортом відповідно до Договору про здійснення пасажирських перевезень на регулярних міських автобусних маршрутах загального користування від 17.05.2021. Згідно із цим договором КП «КТУ» здійснює перевезення пасажирів автобусним маршрутом № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників». Строк дії договору встановлюється з 01.06.2021 до 31.05.2022.
- КП «КТУ» здійснює свою діяльність із перевезення пасажирів автомобільним громадським транспортом на маршруті № 16, на який його було обрано на конкурсних засадах відповідно до рішення Виконавчого комітету Конотопської міської ради «Про оголошення конкурсу з перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міських маршрутах загального користування № 1-А, № 8, № 9, № 16» від 07.05.2021 № 145.
- (40) Підприємство надає послуги за тарифами, встановленими для перевізників, що надають послуги з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування, затвердженими рішенням Виконавчого комітету Конотопської міської ради від 17.12.2018 № 356 «Про встановлення тарифів на послуги з перевезення пасажирів на міському автомобільному транспорті загального користування».
- (41) Відповідно до інформації, отриманої від Надавача, у зв'язку із зростанням собівартості послуг та значним зниженням пасажиропотоку в місті на сьогодні існуючий тариф на автомобільному транспорті є економічно необґрунтованим та не покриває витрат на перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Але враховуючи, що перевезення пасажирів громадським транспортом має соціальне значення та є послугою загального економічного інтересу тарифи на перевезення залишаються незмінними з 2018 року.
- (42) КП «КТУ» здійснює свою діяльність із перевезення пасажирів електричним транспортом (трамваями) відповідно до Договору про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом. Цей договір набув чинності з 12.03.2014 та діяв до 31.12.2014. Пунктом 18 цього Договору зазначено, що договір вважається таким, що продовжений, якщо за місяць до закінчення строку його дії жодна із сторін не заявила про розірвання договору або його перегляд.
- (43) КП «КТУ» здійснює перевезення пасажирів у міському електричному транспорті (трамваї) за тарифами, встановленими рішенням Виконавчого комітету Конотопської міської ради від 27.05.2019 № 139 «Про встановлення тарифів на послуги з перевезення пасажирів міським електротранспортом» на підставі розрахункових матеріалів, наданих комунальним підприємством «Конотопське трамвайне управління». Розрахунок тарифу здійснений відповідно до Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту, який затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 25.11.2013 № 940, відповідно до запланованого на рік обсягу транспортної роботи підприємства, з використанням обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі галузевих нормативів, техніко-економічних розрахунків, ставок і зборів (обов'язкових платежів) та прогнозованих цін на промислову продукцію і послуги у плановому періоді.
- (44) Відповідно до інформації, отриманої від Надавача, з 2019 року, незважаючи на підвищення вартості складових тарифів (електроенергія, мінімальна заробітна плата та інші) та збільшення фактичної собівартості, яка на сьогодні становить 6,10 грн, тариф на проїзд в міському трамваї залишається незмінним і становить 3 гривні. Міським електротранспортом без обмежень здійснюється перевезення пільгових категорій населення. З метою можливості надання доступних послуг з перевезення

малозабезпеченим верствам громадян, які віддають свою перевагу електротранспорту тарифи на проїзд залишаються значно нижчими від економічно обґрунтованих. На сьогодні у зв'язку з тим, що існуючий тариф є економічно необґрунтованим та не покриває витрат на перевезення пасажирів електротранспортом на Підприємстві склалось скрутне фінансове становище.

- (45) Розмір державної підтримки для КП «КТУ», зокрема на заробітну плату з нарахуваннями для працівників, визначався на підставі затвердженого штатного розкладу з врахуванням вимог Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом КП «КТУ».

Середньомісячна заробітна плата працівників КП «КТУ» у 2020 році становила 8 614,87 грн, в тому числі працівників задіяних безпосередньо в перевезенні пасажирів: водіїв трамваїв – 9 918,85 грн, кондукторів – 6 625,05 грн.

Середньомісячна заробітна плата на 2021 рік згідно зі штатним розписом КП «КТУ» запланована у розмірі 8 255,0 грн.

Для здійснення діяльності з перевезення пасажирів електротранспортом станом на 01.01.2021 затверджено 69 штатних одиниць, з яких фактично заповнено 69 одиниць.

Облік робочого часу на КП «КТУ» здійснюється по кожному працівнику на підставі табелів обліку робочого часу. Ведення табелю є обов'язковим (лист Мінпраці від 13.05.2010 № 140/13/116-10).

Виплата коштів на рахунок КП «КТУ» для оплати праці працівникам з нарахуваннями та за спожиту електроенергію здійснюється на підставі звернення Підприємства до Управління економіки Конотопської міської ради (головного розпорядника бюджетних коштів) із заявкою на отримання фінансової підтримки на оплату рахунків за фактично спожиту електроенергію та виплату нарахованої заробітної плати з нарахуваннями. Управління економіки Конотопської міської ради аналізується зазначена у заявці потреба, визначається відповідність державної допомоги зазначеним умовам і цілям, відсутність нецільового використання грошових коштів та надається заявка до міського фінансового управління. Фінансове управління здійснює фінансування розпорядника бюджетних коштів, який, у свою чергу, перерозподіляє кошти на рахунок КП «КТУ». Враховуючи, що фінансування витрат Підприємства здійснюється Управлінням економіки Конотопської міської ради на підставі підтверджуючих документів, економія коштів, після оплати праці працівникам з нарахуваннями та спожитої електроенергії, відсутня.

- (46) КП «КТУ» є комунальним підприємством, на яке розповсюджується дія Закону України «Про публічні закупівлі». Підприємство зареєстроване в системі Prozorro як «замовник». Придбання товарів, робіт і послуг здійснюється КП «КТУ» виключно у відповідності до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» із забезпеченням ефективного та прозорого здійснення закупівель шляхом використання електронної системи публічних закупівель України Prozorro із застосуванням процедур, визначених законодавством.

- (47) Для проведення робіт по капітальному ремонту планується залучення підрядних організацій. Оплата послуг підрядникам буде здійснюватися КП «КТУ» після виконання робіт підрядником та на підставі підписаних актів про виконані роботи за встановленою формою. Підрядники обиратимуться через систему електронних закупівель Prozorro.

- (48) Програмою також передбачена підтримка на придбання зупинок громадського транспорту. Відповідно до інформації, отриманої від Надавача, КП «КТУ» буде закуповувати зупинки громадського транспорту, у вартість яких включені всі

конструктивні складові (конструктивні матеріали), роботи, пов'язані з виготовленням, доставкою, монтажем зупинок очікування, через тендерні процедури, враховуючи законодавство про публічні закупівлі.

Встановлені та облаштовані за рахунок державної підтримки зупинки громадського транспорту будуть використовуватись комунальними та приватними перевізниками, а також мешканцями та гостями міста безкоштовно. Комерційна діяльність на даних зупинках не здійснюються.

КП «КТУ» буде перераховано весь обсяг коштів, зазначених в Програмі, на встановлення зупинок громадського транспорту, підрядним організаціям, що будуть обрані за результатами проведених конкурсів через систему Prozorro.

- (49) Отримувач не бере участі в інших тендерах на надання робіт, для потреб яких виділяється державна підтримка, що проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (50) Відповідно до наявної в Комітеті інформації бухгалтерський облік в КП «КТУ» здійснюється відповідно до наказу КП «КТУ» від 29.12.2014 № 57 «Про затвердження положення про облікову політику» та положення про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику КП «КТУ».
- (51) Відповідно до підпункту 3 пункту 2 Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» у КП «КТУ» ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення (у тому числі отримана державна підтримка).
- (52) Бюджетні кошти надходять на розрахунковий рахунок, відкритий в Конотопському відділенні Державного казначейства у Сумській області на покриття витрат на виплату заробітної плати та оплату електричної енергії та інші витрати, які передбачені Програмою. Підприємство має поточні рахунки відкриті в акціонерному товаристві комерційному банку «Приватбанк» та публічному акціонерному товаристві акціонерному комерційному банку «Індустріалбанк» для ведення господарської діяльності.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

5.1. Щодо державної допомоги

- (53) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (54) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
 - підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;

- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.2. Щодо послуг із благоустрою населених пунктів

- (55) Статтею 78 Господарського кодексу України передбачено, що комунальне унітарне підприємство утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і входить до сфери його управління.
- (56) Орган, до сфери управління якого входить комунальне унітарне підприємство, є представником власника - відповідної територіальної громади і виконує його функції у межах, визначених цим Кодексом та іншими законодавчими актами.
- (57) Майно комунального унітарного підприємства перебуває в комунальній власності й закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання (комунальне комерційне підприємство) або на праві оперативного управління (комунальне некомерційне підприємство).
- (58) Відповідно до пункту 5.1 розділу 5 Статуту майно КП «КТУ» є комунальною власністю та належить йому на праві повного господарського відання.
- (59) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (60) Відповідно до статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад та їх виконавчих органів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);
 - забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.
- (61) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
 - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

- (62) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (63) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать майдани, площі, бульвари, проспекти, вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, інші території загального користування.
- (64) Відповідно статті 22 Бюджетного кодексу України для здійснення програм та заходів, які реалізуються за рахунок коштів бюджету, бюджетні асигнування надаються розпорядникам бюджетних коштів. За обсягом наданих прав розпорядники бюджетних коштів поділяються на головних розпорядників бюджетних коштів та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.

5.3. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (65) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки (далі – ПЗЕІ).
- (66) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (67) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (68) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років із дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (69) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (70) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (71) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (72) Відповідно до Договору ЄС підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (73) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (74) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № C-280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (далі – Рішення у справі Altmark), умовою застосування статті 87 (1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію.

Проте державне фінансування, призначене для надання міських, заміських чи регіональних транспортних послуг, не підпадає під дію цього положення, якщо таке фінансування розглядається як компенсація за послуги, що надаються суб'єктами-одержувачами для здійснення публічних обов'язків. Для застосування цього критерію мають бути виконані такі умови:

- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо такої процедури не було дотримано, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.
- (75) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за ПЗЕІ.
- (76) Відповідно до пункту 43 Повідомлення Комісії, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору ЄС. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (77) Відповідно до пунктів 45 – 46 Повідомлення Комісії поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (78) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Altmark.
- (79) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Altmark передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- У пункті 52 Повідомлення Комісії передбачено, що покладання зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлено договором. Ґрунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:

- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- (80) Зміст другого критерію Рішення у справі Altmark розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (81) Відповідно до пунктів 54 – 55 Повідомлення Комісії методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом із метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.
- (82) У пункті 57 Повідомлення Комісії встановлено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути визначена актом, який передбачає покладення зобов'язань із надання ПЗЕІ.
- (83) Стосовно третього критерію Рішення у справі Altmark, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (84) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Altmark, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат типового суб'єкта господарювання під час надання таких послуг.
У пункті 75 Повідомлення Комісії передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Altmark.
- 5.4. Вимоги (критерії допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугами громадського транспорту**
- (85) Якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про послуги громадського транспорту з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами (далі – Регламент).

- (86) Згідно зі статтею 93 Договору ЄС допомога суб'єктам господарювання визнається сумісною з положеннями Договору ЄС, якщо вона забезпечує потреби координації транспорту або якщо вона є відшкодуванням за виконання окремих зобов'язань, притаманних поняттю публічної послуги.
- (87) Статтею 1 Регламенту встановлено, що компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань із надання публічної послуги.
- (88) Відповідно до статті 2 Регламенту:
- договір на публічну послугу означає один або більше юридично обов'язкових актів, що підтверджують угоду між компетентним органом та оператором публічних послуг щодо доручення цьому оператору публічних послуг управління та експлуатації послуг громадського пасажирського транспорту, що підпадають під зобов'язання з надання публічних послуг; залежно від законодавства держави-члена, договір може також складатися з рішення, прийнятого компетентним органом у формі індивідуального законодавчого чи регуляторного акта, або містити умови, за яких компетентний орган сам надає послуги або доручає надання таких послуг внутрішньому оператору;
 - загальне правило означає захід, який застосовується без дискримінації до всіх послуг громадського пасажирського транспорту одного типу в певній географічній області, за яку відповідає компетентний орган;
 - компенсація за надання публічних послуг означає будь-яку вигоду, у тому числі фінансову, надану безпосередньо або опосередковано компетентним органом влади за рахунок державних коштів протягом періоду виконання зобов'язань про надання публічних послуг або пов'язаних із періодом, у якому ці послуги надавалися;
 - громадський пасажирський транспорт – це послуги загального економічного інтересу у сфері пасажирського транспорту, що надаються громадянам на недискримінаційній та постійній основі.
- (89) Статтею 3 Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати публічні послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації. Контракт про надання публічних послуг та загальні правила повинні визначити чіткі правила для того, щоб розмір компенсації був адекватним з огляду на забезпечення бажаного рівня ефективності та якості послуг.
- (90) У пункті 2 додатка до Регламенту передбачено, що компенсація не може перевищувати суму, яка відповідає чистому фінансовому ефекту, еквівалентному загальному впливу, позитивному чи негативному, дотриманню зобов'язання щодо надання послуг загального економічного інтересу на витрати та дохід оператора, який надає такі послуги.
- (91) Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання публічних послуг та загальні правила повинні містити:
- чітко визначені зобов'язання щодо публічних послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;
 - характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для

- покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні публічні послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
- механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.
- (92) Тривалість дії договору не повинна перевищувати 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту залізничним чи іншим рейковим транспортом.
- (93) У разі потреби, з урахуванням умов зносу активів, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків, якщо підприємство закупає ці активи самостійно, які є значними щодо загальних активів, необхідних для здійснення виключно послуг пасажирського транспорту, що підпадають під дію договору. Якщо це обґрунтовано витратами, що впливають із певної географічної ситуації у найвіддаленіших регіонах, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків.
- (94) У пункті 2 статті 5 Регламенту встановлено, зокрема, що будь-який компетентний орган місцевої влади, що забезпечує надання публічних послуг, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту чи доручати надання публічних послуг відокремленим підприємствам, щодо яких орган місцевої влади здійснює такий же контроль, яким він володіє по відношенню до власних підрозділів. Якщо компетентний місцевий орган влади приймає відповідне рішення, у такому разі застосовується наступне:
- при вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, права власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями чи індивідуальними управлінськими рішеннями;
 - підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (95) Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною зі спільним ринком. Така компенсація звільняється від обов'язку повідомлення про державну допомогу, передбаченого статтею 108 (3) Договору про заснування Європейського Співтовариства.
- (96) Відповідно до Регламенту компенсація витрат підприємства, пов'язана з виконанням договору про надання послуг громадського транспорту, повинна розраховуватися відповідно до норм, встановлених у додатку до Регламенту.
- (97) Отже, беручи до уваги зобов'язання України, передбачені статтею 264 Угоди, положення Регламенту та додатково – рішення Європейського Суду від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v

Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, компенсація витрат суб'єкта господарювання є сумісною із наданням послуг загального економічного інтересу, якщо:

- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати публічні послуги (обслуговувати населення);
- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні публічні послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємстві, та розумного рівня прибутку. До витрат можуть бути віднесені, зокрема, фонд заробітної плати, вартість утримання та користування інфраструктурою, ремонт та обслуговування рухомого складу й обладнання, необхідного для функціонування інфраструктури послуг громадського транспорту, постійні витрати та вартість капіталу;
- тривалість дії договору не перевищує 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту;
- у разі укладення прямого договору між підконтрольним підприємством та органом місцевого самоврядування, підприємство не бере участі в конкурентних процедурах для укладення договорів на надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

6.1. Щодо встановлення зупинок громадського транспорту як об'єктів благоустрою

(98) Відповідно до статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(99) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

6.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(100) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(101) КП «КТУ», якому надається державна підтримка у формі поповнення статутного капіталу для встановлення зупинок громадського транспорту, є **суб'єктом**

господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6.1.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (102) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (103) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів.
- (104) Отже, надання державної підтримки КП «КТУ» у формі поповнення статутного капіталу для встановлення зупинок громадського транспорту, здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету, **тобто за рахунок місцевих ресурсів**, у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (105) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору ЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 Повідомлення Комісії).
- (106) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги, за статтею 107 (1) Договору ЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (107) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (108) Відповідно до інформації, отриманої від Надавача, КП «КТУ» буде закуповувати зупинки громадського транспорту, у вартість яких включені всі конструктивні складові (конструктивні матеріали), роботи, пов'язані з виготовленням, доставкою, монтажем зупинок очікування, через тендерні процедури, враховуючи законодавство про публічні закупівлі.
- (109) Придбання товарів, робіт і послуг здійснюється КП «КТУ» виключно у відповідності до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» із забезпеченням ефективного та прозорого здійснення закупівель шляхом використання електронної системи публічних закупівель України ProZorro із застосуванням процедур, визначених законодавством.

- (110) КП «КТУ» буде перераховано весь обсяг коштів, зазначених в Програмі, на встановлення зупинок громадського транспорту, підрядним організаціям, що будуть обрані за результатами проведених конкурсів через систему Prozorro.
- (111) Враховуючи наведену інформацію, державна підтримка КП «КТУ», яка буде перерахована підрядним організаціям, що будуть обрані за конкурсною процедурою, з метою встановлення зупинок громадського транспорту, **не створює переваг** для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

6.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (112) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (113) Отже, для того, щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (114) Програмою також передбачена підтримка на придбання зупинок громадського транспорту. Відповідно до інформації, отриманої від Надавача, КП «КТУ» буде закуповувати зупинки громадського транспорту, у вартість яких включені всі конструктивні складові (конструктивні матеріали), роботи, пов'язані з виготовленням, доставкою, монтажем зупинок очікування, через тендерні процедури, враховуючи законодавство про публічні закупівлі.
- (115) Придбання товарів, робіт і послуг здійснюється КП «КТУ» виключно у відповідності до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» із забезпеченням ефективного та прозорого здійснення закупівель шляхом використання електронної системи публічних закупівель України Prozorro із застосуванням процедур, визначених законодавством.
- (116) КП «КТУ» буде перераховано весь обсяг коштів, зазначених в Програмі, на встановлення зупинок громадського транспорту, підрядним організаціям, що будуть обрані за результатами проведених конкурсів через систему Prozorro.
- (117) Встановлені та облаштовані за рахунок державної підтримки зупинки громадського транспорту будуть використовуватись комунальними та приватними перевізниками, а також мешканцями та гостями міста безкоштовно. Комерційна діяльність на даних зупинках не здійснюються.
- (118) Враховуючи вищенаведене, надання державної підтримки КП «КТУ», яка буде перерахована підрядним організаціям, що будуть обрані за конкурсною процедурою, з метою встановлення зупинок громадського транспорту, **не спотворюватиме економічної конкуренції**.

6.1.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

(119) Повідомлена державна підтримка КП «КТУ», яка в повному обсязі буде перерахована підрядним організаціям, що будуть обрані за результатами конкурсів, з метою встановлення зупинок громадського транспорту, що виділяється на підставі проєкту рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності КП «КТУ» на 2021 – 2025 роки» на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 1 367 400 грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.2. Щодо надання послуг громадського транспорту

6.2.1. Віднесення послуг громадського транспорту до ПЗЕІ

(120) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:

- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
- не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

(121) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.

(122) Відповідно до статті 1 Закону України «Про транспорт» розвиток і вдосконалення транспорту здійснюється відповідно до державних цільових програм з урахуванням його пріоритету та на основі досягнень науково-технічного прогресу і забезпечується державою.

6.2.2. Щодо віднесення послуг перевезення пасажирів електричним транспортом до ПЗЕІ

(123) Відповідно до статті 1 Закону України «Про міський електричний транспорт»:

- міський електротранспорт – складова частина єдиної транспортної системи, призначена для перевезення громадян трамваями, тролейбусами, поїздами метрополітену на маршрутах (лініях) відповідно до вимог життєзабезпечення населених пунктів;
- тариф – вартісна величина плати за разовий проїзд одного пасажирів або перевезення одного місця багажу міським електричним транспортом у межах установленої відстані (зони) або строку.

(124) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про міський електричний транспорт» основною формою транспортного обслуговування населення є перевезення трамваями і тролейбусами за маршрутами, а метрополітеном, швидкісним трамваем – за лініями відповідно до затверджених в установленому порядку транспортних схем міст (регіонів).

- (125) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про міський електричний транспорт» державна політика у сфері міського електричного транспорту проводиться на засадах:
- доступності транспортних послуг для усіх верств населення;
 - пріоритетності розвитку міського електричного транспорту у містах з підвищеним рівнем забруднення довкілля та курортних регіонах;
 - створення сприятливих умов для виробництва вітчизняного рухомого складу та його удосконалення;
 - безбиткової роботи перевізників.
- (126) Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» органи місцевого самоврядування, зокрема, забезпечують реалізацію державної політики у сфері міського електричного транспорту, розробляють регіональні та місцеві програми його розвитку і забезпечують їх виконання, створюють належні дорожні умови для здійснення перевезень, реалізують заходи з розвитку, вдосконалення та облаштування маршрутної мережі, виконують інші функції щодо створення безпечних умов діяльності у сфері міського електричного транспорту згідно із законодавством.
- (127) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про міський електричний транспорт» відносини замовників з перевізниками регулюються згідно із законодавством, а також договором про організацію надання транспортних послуг. У договорі про організацію транспортних послуг визначаються обсяги і якість транспортних послуг за маршрутами (лініями) згідно з розкладом руху, вартість перевезення пасажирів, обов'язки та права сторін, порядок та строки проведення розрахунків, інші умови надання транспортних послуг.
- (128) Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р, передбачено впровадження економічних та інших заходів стимулювання використання в містах екологічно більш чистих видів транспорту, зокрема електромобілів, міського електричного транспорту – метрополітенів, трамваїв, тролейбусів, електробусів, а також велосипедного (систем громадського прокату велосипедів) транспорту.
- (129) Згідно з частиною другою статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт» установлення тарифів на проїзд у транспорті здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення безбиткової роботи перевізників та забезпечення захисту малозабезпечених громадян. У разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, яким затверджуються тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів.
- (130) Отримувачем державної підтримки є КП «КТУ», основними напрямками діяльності якого відповідно до пункту 4.2 розділу 4 Статуту є, зокрема, надання послуг з перевезення пасажирів електричним транспортом.
- (131) Відповідно до статті 17 Закону України «Про міський електричний транспорт» оновлення рухомого складу, а також інших об'єктів міського електричного транспорту проводиться за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших джерел.
- (132) Враховуючи викладене, з урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ,

здійсненого відповідно до статті 264 Угоди, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме електротранспортом (трамваєм), пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.

6.2.3. Щодо віднесення послуг перевезення пасажирів автомобільним транспортом до ПЗЕІ

- (133) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень на міських автобусних маршрутах загального користування покладається на виконавчий орган сільської, селищної, міської ради відповідного населеного пункту. Відповідно до вимог цього Закону відносини між органами місцевого самоврядування та перевізниками мають договірний характер.
- (134) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про автомобільний транспорт» тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:
- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту та досягнення сталих економічних умов роботи;
 - стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;
 - забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;
 - забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.
- (135) Відповідно до статті 11 Закону України «Про автомобільний транспорт» надання соціально значущих послуг автомобільного транспорту здійснюється відповідно до законодавства з питань поставки продукції для державних потреб. Соціально значущими послугами автомобільного транспорту є послуги з перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування за визначеними уповноваженими органами тарифами та на пільгових умовах відповідно до законодавства.
- (136) Згідно зі статтею 15 Закону України «Про автомобільний транспорт» розвиток автомобільного транспорту забезпечується підтримкою органів державної влади шляхом створення умов для:
- надання соціально значущих послуг такого транспорту;
 - придбання транспортних засобів та їх технічного обслуговування і ремонту;
 - стимулювання розвитку ринку відповідних послуг.
- (137) Згідно зі статтею 29 Закону України «Про автомобільний транспорт» органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надати перевізникам, які здійснюють пільгові перевезення пасажирів та перевезення пасажирів за регульованими тарифами, компенсацію відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт».
- (138) Відповідно до статті 37 Закону України «Про автомобільний транспорт» пільгові перевезення пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами,

забезпечують автомобільні перевізники, які здійснюють перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування. При цьому автомобільному перевізнику, який здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, забороняється відмовлятися від пільгового перевезення.

- (139) Отримувачем державної підтримки є КП «КТУ», основними напрямками діяльності якого відповідно до пункту 4.2 розділу 4 Статуту є, зокрема, надання послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом.
- (140) Враховуючи викладене та з урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди, перевезення пасажирів громадським транспортом, зокрема автомобільним транспортом (автобуси), пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.

6.2.4. Визнання послуг перевезення пасажирів електричним та автомобільним транспортом ПЗЕІ

- (141) Отже, надання підтримки КП «КТУ» у вигляді поповнення статутного капіталу з метою оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвиток інфраструктури міського транспорту, забезпечення сталого функціонування Підприємства, є компенсацією витрат, які пов'язані з наданням ПЗЕІ.

6.3. Оцінка заходу державної підтримки на відповідність критеріям у справі Altmark

- (142) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням ПЗЕІ, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (143) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

6.3.1. Щодо здійснення пасажирських перевезень електротранспортом:

- *суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені.*

Зобов'язання КП «КТУ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені, зокрема, Договором про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом. Цей договір набув чинності з 12.03.2014 та діє до 31.12.2014.

Проте Повідомленням передбачено підтримку строком на 2021 – 2025 роки, а Договір про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом між Виконавчим комітетом Конотопської міської ради та КП «КТУ» не містить зобов'язання з перевезень міським електричним транспортом на відповідні роки.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Управління економіки Конотопської міської ради не надало інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація. Також відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу.*

Управління економіки Конотопської міської ради не повідомило, що планує розробку Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до Регламенту, та не надало підтвердних документів, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель, при цьому процедура має бути відкритою, прозорою та недискримінаційною, яка дозволяє обрати надавача послуг, який міг би забезпечити ці послуги з найменшими витратами для населення. Отже, ключовим критерієм процедури закупівель має бути ціна на послугу. Ця умова не вважається виконаною, коли в тендерній процедурі подається лише одна пропозиція.*

Якщо такої процедури не було дотримано, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

Закон України «Про міський електричний транспорт» не передбачає проведення конкурсу з перевезення пасажирів електричним транспортом на маршрутах загального користування.

Разом з цим, Управління економіки Конотопської міської ради не надало інформації щодо аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання (отримувача).

Отже, вимогу критерію не дотримано;

6.3.2. Щодо здійснення пасажирських перевезень автотранспортом:

- *суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені.*

Зобов'язання КП «КТУ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені, зокрема, Договором про здійснення пасажирських перевезень на регулярних міських автобусних маршрутах загального користування від 17.05.2021. Згідно із цим договором КП «КТУ» здійснює перевезення пасажирів автобусним маршрутом № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників». Строк дії договору встановлюється з 01.06.2021 до 31.05.2022.

КП «КТУ» здійснює свою діяльність із перевезення пасажирів автомобільним громадським транспортом на маршруті № 16, на який його було обрано на конкурсних засадах відповідно до рішення Виконавчого комітету Конотопської міської ради «Про оголошення конкурсу з перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міських маршрутах загального користування № 1-А, № 8, № 9, № 16» від 07.05.2021 № 145.

Отже, вимогу критерію дотримано;

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Управління економіки Конотопської міської ради не надало інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація. Також відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу.*

Управління економіки Конотопської міської ради не повідомило, що планує розробку Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до Регламенту, та не надало підтвердних документів, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель, при цьому процедура має бути відкритою, прозорою та недискримінаційною, яка дозволяє обрати надавача послуг, який міг би забезпечити ці послуги з найменшими витратами для населення. Отже, ключовим критерієм процедури закупівель має бути ціна на послугу. Ця умова не вважається виконаною, коли в тендерній процедурі подається лише одна пропозиція.*

Якщо такої процедури не було дотримано, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

КП «КТУ» здійснює свою діяльність із перевезення пасажирів автомобільним громадським транспортом на маршруті № 16, на який його було обрано на конкурсних засадах відповідно до рішення Виконавчого комітету Конотопської міської ради «Про оголошення конкурсу з перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міських маршрутах загального користування № 1-А, № 8, № 9, № 16» від 07.05.2021 № 145.

Однак, відповідно до Протоколу засідання конкурсного комітету з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування № 2 від 30.04.2021, на об'єкт конкурсу № 4 – маршрут № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників» – КП «КТУ», який у подальшому став переможцем конкурсу на цьому маршруті, не виконує умову обрання надавача послуг за найменшою ціною.

Закон України «Про автомобільний транспорт» та Порядок проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081, не передбачають способу обрання автомобільного перевізника для роботи на автобусних маршрутах загального користування шляхом закупівлі відповідних послуг та не передбачають необхідності надання для участі в конкурсі такої конкурсної пропозиції, як вартість перевезення пасажирів, що унеможливорює обрання перевізника за такими критеріями, як «найнижча вартість перевезення пасажирів» та «найнижча вартість транспортної роботи щодо обслуговування населення».

Отже, вимогу критерію не дотримано.

- (144) Управління економіки Конотопської міської ради не надало достатніх обґрунтувань того, що розмір компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, було визначено заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, що вона є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Так, відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.
- (145) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.
- (146) Отже, державна підтримка КП «КТУ» для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ для оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, забезпечення сталого функціонування Підприємства, не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання ПЗЕІ, відповідно до частини другої статті 3 Закону, що не є державною допомогою.

6.4. Визнання належності заходу підтримки КП «КТУ» до державної допомоги

6.4.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (147) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (148) Отже, КП «КТУ», якому надається державна підтримка у формі поповнення статутного капіталу для оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, забезпечення сталого функціонування Підприємства, є **суб'єктом господарювання** у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6.4.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (149) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (150) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів.
- (151) Отже, надання підтримки КП «КТУ» у формі поповнення статутного капіталу для оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, здійснюється

за рахунок коштів місцевого бюджету міста Конотоп, тобто за **рахунок місцевих ресурсів** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.4.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (152) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору ЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 Повідомлення Комісії).
- (153) Повідомлена підтримка КП «КТУ» спрямована на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ для оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, забезпечення сталого функціонування Підприємства.
- (154) Надання компенсації одному суб'єкту господарювання є вибірковою та встановлює для нього перевагу серед інших суб'єктів господарювання, що працюють на ринку надання послуг із перевезень пасажирів у місті Конотоп.
- (155) КП «КТУ» за рахунок державної підтримки у формі поповнення статутного капіталу набуває переваг, що недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах.
- (156) Отже, державна підтримка КП «КТУ» у формі поповнення статутного капіталу для оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту є вибірковою та **встановлює для нього перевагу** серед інших суб'єктів господарювання, що працюють на ринку надання послуг з перевезень пасажирів у місті Конотоп.

6.4.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (157) Ринок перевезення пасажирів є конкурентним. Згідно з інформацією, що міститься у відкритих джерелах, КП «КТУ» не є єдиним суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність на ринку перевезення пасажирів.
- (158) Враховуючи, що на ринку перевезення пасажирів у місті Конотоп крім Підприємства, здійснюють свою господарську діяльність й інші суб'єкти господарювання, повідомлена державна підтримка надає КП «КТУ» переваги, які покращують конкурентну позицію цього суб'єкта господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.
- (159) Отже, надання державної підтримки КП «КТУ» у формі поповнення статутного капіталу для оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, **загрожує спотворенням економічної конкуренції**.

6.4.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

(160) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «КТУ» у формі поповнення статутного капіталу для оновлення матеріально-технічної бази електро- та автотранспорту (трамваї та автобуси), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, створює переваги для Підприємства, що недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах, та спотворює або загрожує спотворенню економічної конкуренції, тому, як наслідок, є **державною допомогою** у розумінні Закону.

6.5. Оцінка допустимості державної допомоги

(161) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.

(162) З урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме електричним та автомобільним транспортом, пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної допомоги та є послугами загального економічного інтересу, і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.

(163) Якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент.

6.5.1. Оцінка допустимості надання державної допомоги КП «КТУ» (у частині перевезень пасажирів електротранспортом)

(164) Відповідно до статті 1 Регламенту компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.

(165) Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» органи місцевого самоврядування, зокрема, забезпечують реалізацію державної політики у сфері міського електричного транспорту, розробляють регіональні та місцеві програми його розвитку і забезпечують їх виконання, створюють належні дорожні умови для здійснення перевезень, реалізують заходи з розвитку, вдосконалення та облаштування маршрутної мережі, виконують інші функції щодо створення безпечних умов діяльності у сфері міського електричного транспорту згідно із законодавством.

(166) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про міський електричний транспорт»:

- відносини замовників з перевізниками регулюються згідно із законодавством, а також договором про організацію надання транспортних послуг;
- у договорі про організацію транспортних послуг визначаються обсяги і якість транспортних послуг за маршрутами (лініями) згідно з розкладом руху, вартість

перевезення пасажирів, обов'язки та права сторін, порядок та строки проведення розрахунків, інші умови надання транспортних послуг;

- типовий договір про організацію надання транспортних послуг затверджується Кабінетом Міністрів України;
- підставою для укладення договору про організацію надання транспортних послуг є замовлення на пасажирські перевезення міським електричним транспортом, у якому повинні враховуватись державні соціальні нормативи на транспортні послуги, а також спроможність перевізника забезпечити їх необхідний обсяг;
- договір про організацію транспортних послуг укладається на основі типового договору не пізніше ніж за квартал до початку його дії на строк не менше року.

(167) Згідно з частиною другою статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт» установа тарифів на проїзд у транспорті здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення безбиткової роботи перевізників та забезпечення захисту малозабезпечених громадян. У разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, яким затверджуються тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів.

(168) Зобов'язання КП «КТУ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені, зокрема, Договором про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом. Цей договір набув чинності з 12.03.2014 та діє до 31.12.2014.

(169) Проте Повідомленням передбачено підтримку терміном на 2021 – 2025 роки, а Договір про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом між Виконавчим комітетом Конотопської міської ради та КП «КТУ» не містить зобов'язання з перевезень міським електричним транспортом на відповідні роки.

Отже, вимогу Регламенту не дотримано.

(170) *Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання публічних послуг та загальні правила повинні містити:*

- *чітко визначені зобов'язання щодо публічних послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;*
- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація та наявність будь-яких ексклюзивних прав;*
- *характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні публічні послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;*
- *механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.*

(171) Зобов'язання КП «КТУ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені, зокрема, Договором про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом. Цей договір набув чинності з 12.03.2014 та діє до 31.12.2014.

- (172) Проте Повідомленням передбачено підтримку строком на 2021 – 2025 роки, а Договір про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом між Виконавчим комітетом Конотопської міської ради та КП «КТУ» не містить зобов'язання з перевезень міським електричним транспортом на відповідні роки.
Отже, вимогу Регламенту не дотримано.
- (173) *Компетентний орган місцевого самоврядування, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту. При вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, право власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями чи індивідуальними управлінськими рішеннями, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*
- (174) Відповідно до Статуту, засновником КП «КТУ» є Конотопська міська рада.
- (175) Відповідно до пункту 4.1 розділу 4 Статуту метою Підприємства є задоволення потреб населення міста в пасажирських перевезеннях та інших послугах.
- (176) Відповідно до пункту 4.2 розділу 4 Статуту основними напрямками діяльності Підприємства, зокрема, є надання послуг з перевезення пасажирів наземним електричним та автомобільним транспортом.
- (177) Відповідно до пункту 5.1 розділу 5 Статуту майно КП «КТУ» є комунальною власністю та належить йому на праві повного господарського відання, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (178) *Підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*
- (179) КП «КТУ» не бере участі в інших тендерах на надання послуг із перевезення пасажирів, які проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (180) *Відповідно до вимог пункту 5 додатка до Регламенту для підвищення прозорості та уникнення перехресного субсидіювання, коли суб'єкт господарювання не тільки здійснює перевезення пасажирів громадським транспортом, але й займається іншими видами діяльності, рахунки щодо надання послуг з перевезення пасажирів повинні бути відокремлені.*
- (181) Відповідно до наявної в Комітеті інформації бухгалтерський облік в КП «КТУ» здійснюється відповідно до наказу КП «КТУ» від 29.12.2014 № 57 «Про затвердження положення про облікову політику» та положення про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику КП «КТУ».

- (182) Відповідно до підпункту 3 пункту 2 Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» у КП «КТУ» ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення (у тому числі отримана державна підтримка).
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (183) ***Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, розрахунок компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинен розраховуватись відповідно до Методики згідно з вимогами додатка до Регламенту.***
- (184) Управління економіки Конотопської міської ради повідомило, що планує розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами.
- (185) Оскільки у Надавача відсутній механізм розрахунку компенсації та параметри для визначення компенсації, уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації у відповідному нормативно-правовому та/або розпорядчому акті, така компенсація не може бути належним чином розрахована й перевірена.
Отже, вимогу Регламенту не дотримано.
- (186) ***Статтею 3 Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати публічні послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації.***
- (187) ***У пункті 2 додатка до Регламенту передбачено, що компенсація не може перевищувати суму, що відповідає чистому фінансовому ефекту, еквівалентному загальному впливу, позитивному чи негативному, дотриманню зобов'язання щодо надання послуг загального економічного інтересу на витрати та дохід оператора, який надає такі послуги.***
- (188) Надавач не надав інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація, водночас відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.
Отже, вимогу Регламенту не дотримано.
- (189) ***Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком.***
- (190) Отже, вимоги та норми Регламенту дотримано не в повному обсязі.
- (191) Враховуючи викладене, державна допомога у формі поповнення статутного капіталу з метою оновлення матеріально-технічної бази електротранспорту (трамваї), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, що виділяється на підставі проєкту

рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2021-2025 роки», КП «КТУ» на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 208 514 600 грн, є допустимою для конкуренції за умови виконання Управлінням економіки Конотопської міської ради таких зобов'язань:

1) укладення договору між Виконавчим комітетом Конотопської міської ради та КП «КТУ» (у частині перевезень пасажирів електротранспортом) про організацію надання транспортних послуг із перевезень пасажирів електричним транспортом на підставі Закону України «Про міський електричний транспорт», Статуту КП «КТУ» та Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року, в якому чітко будуть визначені, зокрема:

- зобов'язання КП «КТУ» (у частині перевезень пасажирів електротранспортом) щодо надання послуг із перевезення пасажирів громадським транспортом;
- термін дії договору;

2) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт (Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами), в якому повинні бути чітко визначені:

- параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів міським електричним транспортом (трамваями), враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;
- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

3) з метою уникнення отримання КП «КТУ» надмірної (подвійної) компенсації, забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за придбані (оновлені) трамваї та оновлене обладнання, під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів електричним транспортом у місті Конотоп для КП «КТУ», або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані трамваї будуть передані КП «КТУ» на безкоштовній основі;

4) у разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів електричним транспортом, який придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення КП «КТУ» таких амортизаційних нарахувань.

6.5.2. Оцінка допустимості надання державної допомоги КП «КТУ» (у частині перевезень пасажирів автотранспортом)

(192) Відповідно до статті 1 Регламенту компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.

- (193) Відповідно до статті 31 Закону України «Про автомобільний транспорт» відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів автобусними маршрутами загального користування, в якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.
- (194) Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» договір з переможцем конкурсу органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування укладають на термін від трьох до п'яти років.
- (195) Статтею 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» передбачено, що визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.
- (196) Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.
До обов'язкових умов конкурсу на перевезення пасажирів належать:
- визначена органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування обґрунтована структура парку автобусів, що працюватимуть на маршруті загального користування, за пасажиромісткістю, класом, технічними та екологічними показниками;
 - державні соціальні нормативи у сфері транспортного обслуговування населення.
- (197) Зобов'язання КП «КТУ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені, зокрема, Договором про здійснення пасажирських перевезень на регулярних міських автобусних маршрутах загального користування від 17.05.2021. Згідно із цим договором КП «КТУ» здійснює перевезення пасажирів автобусним маршрутом № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників». Строк дії договору встановлюється з 01.06.2021 до 31.05.2022.
- (198) КП «КТУ» здійснює свою діяльність із перевезення пасажирів автомобільним громадським транспортом на маршруті № 16, на який його було обрано на конкурсних засадах відповідно до рішення Виконавчого комітету Конотопської міської ради «Про оголошення конкурсу з перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міських маршрутах загального користування № 1-А, № 8, № 9, № 16» від 07.05.2021 № 145.
- (199) Враховуючи викладене, зобов'язання КП «КТУ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені, зокрема, Законом України «Про автомобільний транспорт» та Договорами.
Отже, вимогу Регламенту дотримано.

- (200) *Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання публічних послуг та загальні правила повинні містити:*
- *чітко визначені зобов'язання щодо публічних послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;*
 - *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;*
 - *характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні публічні послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку;*
 - *механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.*
- (201) Договір про здійснення пасажирських перевезень на регулярних міських автобусних маршрутах загального користування від 17.05.2021 укладений між Виконавчим комітетом Конотопської міської ради та КП «КТУ», містить маршрут, на якому КП «КТУ» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом.
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (202) *Підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*
- (203) КП «КТУ» не бере участі в інших тендерах на надання послуг із перевезення пасажирів, які проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади,
що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (204) *Відповідно до вимог пункту 5 додатка до Регламенту для підвищення прозорості та уникнення перехресного субсидювання, коли суб'єкт господарювання не тільки здійснює перевезення пасажирів громадським транспортом, але й займається іншими видами діяльності, рахунки щодо надання послуг з перевезення пасажирів повинні бути відокремлені.*
- (205) Відповідно до наявної в Комітеті інформації бухгалтерський облік в КП «КТУ» здійснюється відповідно до наказу КП «КТУ» від 29.12.2014 № 57 «Про затвердження положення про облікову політику» та положення про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику КП «КТУ».
- (206) Відповідно до підпункту 3 пункту 2 Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» у КП «КТУ» ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів

фінансування заходів цільового призначення (у тому числі отримана державна підтримка).

Отже, вимогу Регламенту дотримано.

- (207) ***Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, розрахунок компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинен розраховуватись відповідно до Методики згідно з вимогами додатка до Регламенту.***
- (208) Управління економіки Конотопської міської ради повідомило, що планує розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами.
- (209) Оскільки у Надавача відсутній механізм розрахунку компенсації та параметри для визначення компенсації, уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації у відповідному нормативно-правовому та/або розпорядчому акті, така компенсація не може бути належним чином розрахована й перевірена.
Отже, вимогу Регламенту не дотримано.
- (210) ***Статтею 3 Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати публічні послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації.***
- (211) ***У пункті 2 додатка до Регламенту передбачено, що компенсація не може перевищувати суму, що відповідає чистому фінансовому ефекту, еквівалентному загальному впливу, позитивному чи негативному, дотриманню зобов'язання щодо надання послуг загального економічного інтересу на витрати та дохід оператора, який надає такі послуги.***
- (212) Надавач не надав інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація, водночас відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.
Отже, вимогу Регламенту не дотримано.
- (213) ***Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком.***
- (214) Отже, вимоги та норми Регламенту дотримано не в повному обсязі.
- (215) Враховуючи викладене, державна допомога у формі поповнення статутного капіталу з метою оновлення матеріально-технічної бази автотранспорту, збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, що виділяється на підставі проекту рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2021 – 2025 роки», КП «КТУ» на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 15 800 000 грн, є допустимою для конкуренції за умови виконання Управлінням економіки Конотопської міської ради таких зобов'язань:

1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт (Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами), в якому повинні бути чітко визначені:

- параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів міським автомобільним транспортом, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

2) з метою уникнення отримання КП «КТУ» надмірної (подвійної) компенсації, забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за придбані (оновлені) автобуси та оновлене обладнання, під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Конотоп для КП «КТУ», або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані трамваї будуть передані КП «КТУ» на безкоштовній основі;

3) у разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів автомобільним транспортом, який придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення КП «КТУ» таких амортизаційних нарахувань;

4) забезпечити використання придбаних за рахунок державної допомоги автобусів виключно на маршруті № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників» протягом строку дії Договору щодо здійснення пасажирських перевезень на регулярних міських автобусних маршрутах загального користування від 17.05.2021 з метою недопущення, усунення та суттєвого обмеження конкуренції на автобусних маршрутах загального користування в місті Конотоп;

5) забезпечити повернення придбаних за рахунок державної допомоги автобусів Управлінню економіки Конотопської міської ради після закінчення терміну дії Договору щодо здійснення пасажирських перевезень на регулярних міських автобусних маршрутах загального користування від 17.05.2021.

(216) Разом із цим Управління економіки Конотопської міської ради зобов'язане:

- з метою запобігання неналежному використанню державної допомоги наприкінці кожного року надання державної допомоги, але не пізніше ніж до 31 грудня поточного року, надавати Уповноваженому органу інформацію про здійснені заходи з моніторингу та контролю фактичного використання державної допомоги, визначеної в цьому рішенні;
- після закінчення строку дії програми, яка є підставою для надання державної допомоги, надати Уповноваженому органу інформацію про всю фактично надану державну допомогу, визначену в цьому рішенні.

(217) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

(218) На подання з попередніми висновками від 15.06.2021 № 500-26.15/1-21-ДД/289-спр Управління економіки Конотопської міської ради листом від 16.06.2021 № 114 (вх. № 5-01/8408 від 16.06.2021) повідомило, що не має зауважень та заперечень.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 1 розділу IX Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, на підставі інформації, наданої Управлінням економіки Конотопської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка у формі поповнення статутного капіталу комунальному підприємству «Конотопське трамвайне управління», яка в повному обсязі буде перерахована підрядним організаціям, що будуть обрані за результатами конкурсів, з метою встановлення зупинок громадського транспорту, що виділяється на підставі проекту рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2021 – 2025 роки» на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 1 367 400 (один мільйон триста шістдесят сім тисяч чотириста) гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка у формі поповнення статутного капіталу з метою оновлення матеріально-технічної бази електротранспорту (трамваї), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, що виділяється на підставі проекту рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2021 – 2025 роки», комунальному підприємству «Конотопське трамвайне управління» на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 208 514 600 (двісті вісім мільйонів п'ятсот чотирнадцять тисяч шістсот) гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що державна допомога у формі поповнення статутного капіталу з метою оновлення матеріально-технічної бази електротранспорту (трамваї), збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, що виділяється на підставі проекту рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2021 – 2025 роки», комунальному підприємству «Конотопське трамвайне управління» на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 208 514 600 (двісті вісім мільйонів п'ятсот чотирнадцять тисяч шістсот) гривень, є **допустимою** для конкуренції за умови виконання Управлінням економіки Конотопської міської ради таких зобов'язань:

1) укладення договору між Виконавчим комітетом Конотопської міської ради та комунальним підприємством «Конотопське трамвайне управління» (у частині перевезень пасажирів електротранспортом) про організацію надання транспортних послуг із перевезень пасажирів електричним транспортом на підставі Закону України «Про міський електричний транспорт», Статуту комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» та Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року, в якому чітко будуть визначені, зокрема:

- зобов'язання комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» (у частині перевезень пасажирів електротранспортом) щодо надання послуг із перевезення пасажирів громадським транспортом;

- термін дії договору;

2) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт (Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами), в якому повинні бути чітко визначені:

- параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів міським електричним транспортом (трамваями), враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

3) з метою уникнення отримання комунальним підприємством «Конотопське трамвайне управління» надмірної (подвійної) компенсації, забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за придбані (оновлені) трамваї та оновлене обладнання, під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів електричним транспортом у місті Конотоп для комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління», або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані трамваї будуть передані комунальному підприємству «Конотопське трамвайне управління» на безкоштовній основі;

4) у разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів електричним транспортом, який придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення комунальним підприємством «Конотопське трамвайне управління» таких амортизаційних нарахувань.

4. Визнати, що підтримка у формі поповнення статутного капіталу з метою оновлення матеріально-технічної бази автотранспорту, збереження та розвитку інфраструктури міського транспорту, що виділяється на підставі проекту рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2021 – 2025 роки», комунальному підприємству «Конотопське трамвайне управління» на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 15 800 000 (п'ятнадцять мільйонів вісімсот тисяч) гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. Визнати, що державна допомога у формі поповнення статутного капіталу з метою оновлення матеріально-технічної бази автотранспорту, збереження та розвитку

інфраструктури міського транспорту, що виділяється на підставі проєкту рішення Конотопської міської ради «Про затвердження програми розвитку та забезпечення діяльності комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління» на 2021 – 2025 роки», комунальному підприємству «Конотопське трамвайне управління» на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 15 800 000 (п'ятнадцять мільйонів вісімсот тисяч) гривень, є **допустимою** для конкуренції за умови виконання Управлінням економіки Конотопської міської ради таких зобов'язань:

1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт (Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами), в якому повинні бути чітко визначені:

- параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів міським автомобільним транспортом, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

2) з метою уникнення отримання комунальним підприємством «Конотопське трамвайне управління» надмірної (подвійної) компенсації, забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за придбані (оновлені) автобуси та оновлене обладнання, під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Конотоп для комунального підприємства «Конотопське трамвайне управління», або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані трамваї будуть передані комунальному підприємству «Конотопське трамвайне управління» на безкоштовній основі;

3) у разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів автомобільним транспортом, який придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення комунальним підприємством «Конотопське трамвайне управління» таких амортизаційних нарахувань;

4) забезпечити використання придбаних за рахунок державної допомоги автобусів виключно на маршруті № 16 «вул. Гастелло – вул. Будівельників» протягом строку дії Договору щодо здійснення пасажирських перевезень на регулярних міських автобусних маршрутах загального користування від 17.05.2021 з метою недопущення, усунення та суттєвого обмеження конкуренції на автобусних маршрутах загального користування в місті Конотоп;

5) забезпечити повернення придбаних за рахунок державної допомоги автобусів Управління економіки Конотопської міської ради після закінчення терміну дії Договору щодо здійснення пасажирських перевезень на регулярних міських автобусних маршрутах загального користування від 17.05.2021.

6. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пунктах 3 і 5 резолютивної частини рішення протягом шести місяців з дня прийняття рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

В.о. Голови Комітету

О. МУЗИЧЕНКО